

૪

લાંબું અને ટૂંકું

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

M 305 સેમી અને મીટર જેવા પ્રમાણિત એકમોનો ઉપયોગ કરીને લંબાઈ અને અંતરનો અંદાજ લગાવે છે. તેમજ તેમની વચ્ચેનો સંબંધ ઓળખે છે.

વિષયવસ્તુના મુદ્દા :

- 4.1 બિનપ્રમાણિત એકમોનો ઉપયોગ કરીને બાળકો પોતાની આજુબાજુની વસ્તુઓને જુદી-જુદી રીતે માપે અને અંદાજિત માપન કરે.
- 4.2 લંબાઈ માપનનાં સાધનોની મદદથી વસ્તુની લંબાઈ માપે.
- 4.3 મીટરના સંદર્ભમાં લંબાઈ કે અંતરનું અનુમાન કરે અને ચકાસે.

પૂર્વજ્ઞાન

- બિનપ્રમાણિત એકમોની સમજ
- લંબાઈ માપનની સમજ
- દસ-દસનાં જૂથની સમજ

(૧) માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.

૧. તમારા વર્ગખંડના દરવાજાની ઊંચાઈ કેટલા વેંત હશે?

૧૧

૨.

આપેલ અભરાઈ પર કેટલી બરણી ગોઠવાઈ શકે?

૭

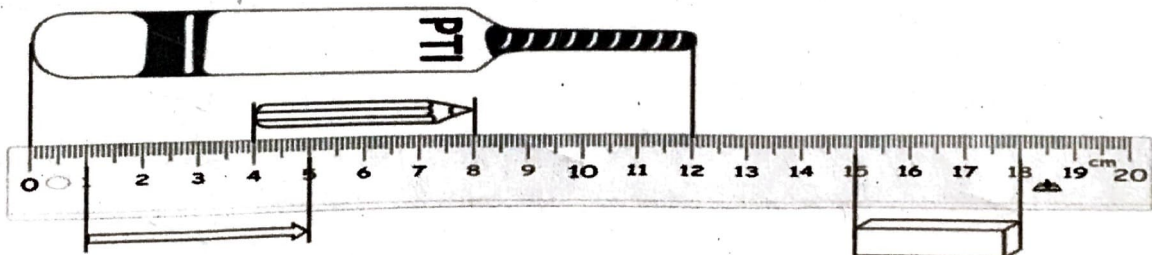
૩.

આ તાર પર આપેલ ચિત્રો મુજબનાં કેટલાં ચિત્રો લટકાવી શકાય?

૭

(૨) સેન્ટિમીટરમાં લંબાઈ માપો.

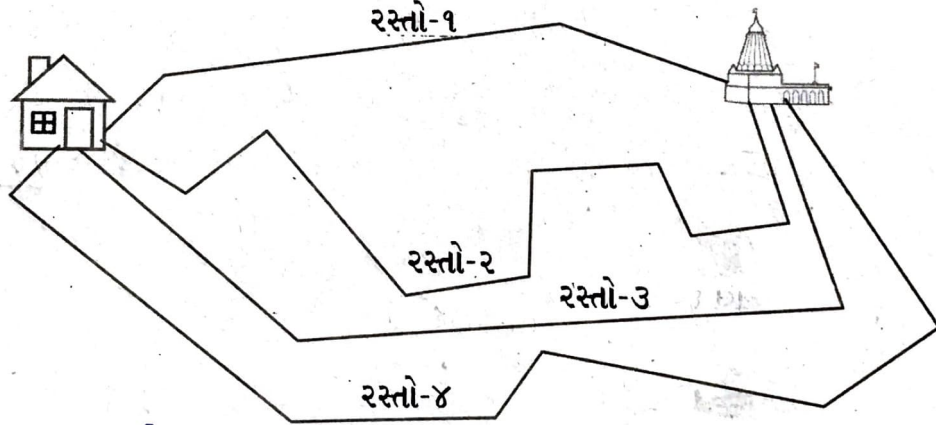
૧. બેટની લંબાઈ .....૧૨..... સેમી છે.
૨. પેન્સિલની લંબાઈ .....૪..... સેમી છે.
૩. રબર કરતાં તીર .....૧..... સેમી વધુ લાંબું છે.

(૩) ચિત્રમાં આપેલી વસ્તુની લંબાઈનું અનુમાન કરી લખો અને ત્યારબાદ માપપટ્ટી વડે માપી તમારું અનુમાન ચકાસો.

	વસ્તુ/શરીરનાં અંગ	અંદાજિત માપ	વાસ્તવિક માપ
	હાથની લંબાઈ	...૧૨... સેમી	...૧૦૦... સેમી
	ફોંકની લંબાઈ	...૩૮... સેમી	...૪૫... સેમી
	હાથના અંગુઠા વચ્ચેની લંબાઈ	...૫... સેમી	...૫... સેમી
	છોકરીની ઊંચાઈ	...૧૫૮... સેમી	...૧૬૦... સેમી

ચિત્રમાં હાથ અને પગ બંનેમાં લાંબું શું છે? ...પગ...

(૪) તમારા ઘરથી મંદિર સુધી પહોંચવાના ચાર અલગ-અલગ રસ્તા આપેલ છે. તમે કહી શકશો કે સૌથી ટૂંકો રસ્તો અને સૌથી લાંબો રસ્તો કયો છે?

૧. સૌથી ટૂંકો રસ્તો - .....૧.....
૨. સૌથી લાંબો રસ્તો - ....૪.....

(૫) એક મીટર લંબાઈની લાકડી તૈયાર કરો.

સાધન : પાતળી લાકડી, મીટરપટ્ટી, પેન્સિલ.

પ્રવૃત્તિ : બનાવેલ મીટર લાકડીનો ઉપયોગ કરી નીચેની વસ્તુઓનું માપન કરી કોષ્ટકમાં ✓ની નિશાની કરો.

વસ્તુનું નામ	૧ મીટર કરતાં વધારે	૧ મીટર કરતાં ઓછી
તમારા મિત્રના શર્ટની લંબાઈ		✓
તમારા મિત્રના હાથની લંબાઈ		✓
તમારા મિત્રની લંબાઈ	✓	
તમારા દફતરની લંબાઈ		✓

[illegible]

વસ્તુનું નામ	૧ મીટર કરતાં વધારે લંબાઈ/ ઓછી લંબાઈ	૧ મીટર કરતાં કેટલા સેમી વધારે કે ઓછી
ગણિતનાં ૫ પુસ્તકને ગોઠવતા તેની કુલ લંબાઈ	૮૬૨	૨૫ સેમી
દસ પેન્સિલને ગોઠવતાં તેની કુલ લંબાઈ	૮૬૨	૫૦ સેમી
ચાર કંપાસ બોક્સને ગોઠવતાં તેની કુલ લંબાઈ	૮૬૨	૨૮ સેમી
સાત માપપટ્ટીને ગોઠવતાં તેની કુલ લંબાઈ	૮૬૨	૨૨૦ સેમી

- લાલદરવાજાથી સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ- ૪ કિમી
- લાલદરવાજાથી કાલુપુર રેલ્વે સ્ટેશન- ૨ કિમી
- કાલુપુર રેલ્વે સ્ટેશનથી સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ- ૬ કિમી

૨. લાલદરવાજાથી વધારે નજીક શું છે? ગીતામંદિર કે સરદાર પટેલ સ્ટેડિયમ? ગીતા મંદિર

૧. આપેલા ચિત્રમાં સૌથી ઊંચું શું છે?

બિલ્ડિંગ

૨. ચિત્રમાં સૌથી ઓછી ઊંચાઈ કોની છે?

કાદ

૩. કારની ઊંચાઈ ૨ મીટર હોય તો વૃક્ષની ઊંચાઈ કેટલી હશે?

૮ મીટર

૪. બિલ્ડિંગની ઊંચાઈ કેટલી હશે?

૧૨ મીટર

(૯) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી '✓' ની નિશાની કરો.

૧. જો તમારી એક આંગળીની લંબાઈ એક નાની પેન્સિલ બરાબર હોય, તો ગણિતના પુસ્તકની લંબાઈ કેટલી હશે?

☐

એક નાની પેન્સિલ

☒

પાંચ નાની પેન્સિલ

☐

પચાસ નાની પેન્સિલ

૨. આપેલા ચિત્રમાં જો ટેબલ ૧ મીટર ઊંચું હોય તો વીજળીના થાંભલાની ઊંચાઈ કેટલી હોઈ શકે?

☐

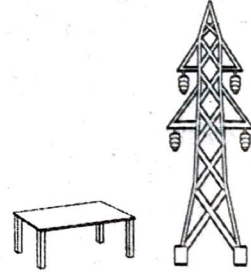
૨ મીટર

☒

૪ મીટર

☐

૭ મીટર

૩. વાંદરો, હાથી, ગાય અને ઘોડાની પૂંછડીમાંથી સૌથી નાની પૂંછડી કોની હશે?

☐

ગાય

☐

વાંદરો

☒

હાથી

૨ સે.મી

૪.

ચિત્રના આધારે મોટી પેન્સિલની લંબાઈ આશરે કેટલી હશે?

☒

૬ સે.મી કરતાં વધારે

૧૦ સેમી કરતાં વધારે

૫ સેમી કરતાં ઓછી

૫. નીચેનામાંથી કોની ઊંચાઈ મીટરમાં હશે?

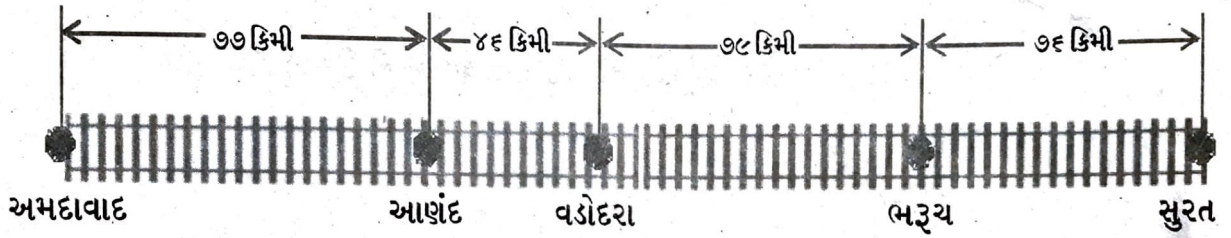
કેળાની લંબાઈ

૩ વર્ષના બાળકની ઊંચાઈ

☒

માતાની સાડીની લંબાઈ

(૧૦) નકશાના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૧. તમારે અમદાવાદથી સુરત જવું હોય તો કેટલા કિમીની મુસાફરી કરવી પડશે?

૨૭૮ કિમી

૨. આણંદથી વધારે નજીક કયું શહેર છે?

વડોદરા

૩. સુરત અને અમદાવાદની વચ્ચે કયાં-કયાં શહેર આવેલાં છે?

આણંદ, વડોદરા અને ભરૂચ

૪. ભરૂચથી ૧૨૫ કિમી અંતરે કયું શહેર આવેલું છે?

આણંદ

૫. વડોદરાથી વધારે દૂર કયું શહેર આવેલું છે? કેટલા કિમી?

સુરત, ૧૫૫ કિમી

અધ્યયન નિષ્પત્તિ આધારિત સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન

- સાથે વિકલ્પ પસંદ કરી '✓' ની નિશાની કરો.

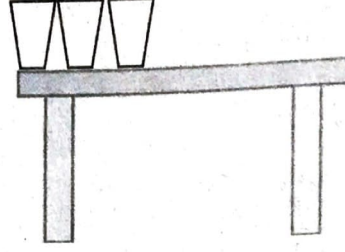
(૧) ટેબલની ધાર પર કેટલા ગ્લાસ ગોઠવી શકાશે?

૫ ગ્લાસ

☒

૭ ગ્લાસ

૪ ગ્લાસ

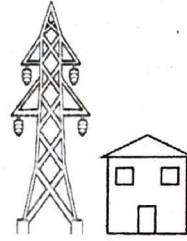
(૨) થાંભલાની ઊંચાઈ ૪ મીટર હોય તો ઘરની ઊંચાઈ કેટલી હશે?

☒

૨ મીટર

૩ મીટર

૪ મીટર

(૩) નીચેનામાંથી કોની લંબાઈ આખી પેન્સિલ જેટલી હશે?

તમારા હાથની લંબાઈ

☒

કંપાસ પેટી

ફૂતરાની પૂંછડી

(૪) જો એક ગ્લાસની ઊંચાઈ એક આખી પેન્સિલ બરાબર છે તો માટલાની ઊંચાઈ કેટલી થાય?

એક પેન્સિલ બરાબર

☒

ત્રણ પેન્સિલ બરાબર

દશ પેન્સિલ બરાબર

(પ) અમદાવાદ અને ભૂજ વચ્ચે ધાંગધ્રા આવેલું છે તો નીચેનામાંથી કોનું અંતર વધારે છે?

☐

અમદાવાદથી ધાંગધ્રા

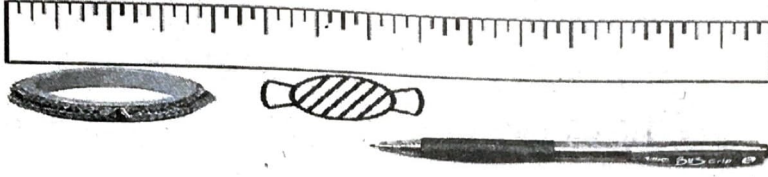
☒

અમદાવાદથી ભૂજ

☐

ભૂજથી ધાંગધ્રા

(દ) બંગડીની પહોળાઈ ૪ સેમી હોય તો ચોકલેટની લંબાઈ કેટલી થાય? ૩ સેમી

(૭) ચોકલેટની લંબાઈ કરતાં બોલપેનની લંબાઈ કેટલી વધારે છે? ૫ સેમી

(૮) જોડકાં જોડો.

	અ		બ
૧	ટેબલ લંબાઈ	૨ મીટર	૧ ૫ સેમી
૨	મોબાઈલ ફોનની લંબાઈ	૧૫ સેમી	૧૫ સેમી
૩	તમારી આંગળીની લંબાઈ	૫ સેમી	૧૦૦ મીટર કે તેથી વધુ
૪	તમારા ઘરથી શાળાનું અંતર	૧૦૦ મીટર કે તેથી વધુ	૨ મીટર
૫	કંપાસપેટીની માપપટ્ટીની લંબાઈ	૧૫ સેમી	૧૬ સેમી

(૯) નીચે આપેલ જગ્યા પર તમારો હાથ દોરો અને દરેક આંગળીની લંબાઈ માપી લખો.

